

Klimabudsjett

Molde kommunestyre har vedtatt som mål at moldesamfunnets direkte klimagassutslipp skal reduseres med 60 prosent i 2030 og 95 prosent innen 2050 (i forhold til 2009-nivå). Utslippene skal reduseres jevnt mot 2030. Kommunestyret har også vedtatt at kommunen skal utarbeide et klimaregnskap. Årsrapporten inneholder derfor både klimaregnskap og rapportering på klimatiltak i klimabudsjettet for 2022.

Klimaregnskap direkte utslipp

Miljødirektoratet produserer klimaregnskap for alle kommunene i Norge. De nyeste tilgjengelige tall er for 2021. Regnskapet omfatter de direkte utslippene som skjer innenfor kommunens geografiske grense. Utslippene i Molde kommune har gått nedover i perioden 2009–2021. Utslippene i 2021 (129 304 tonn CO₂-ekvivalenter) er 17,5 prosent lavere sammenlignet med 2009 (156 818 tonn CO₂-ekvivalenter). Gitt målet om 60 prosent kutt innen 2030, må utslippene være på under 63 000 tonn CO₂-ekvivalenter i 2030. Om nedgangen skal skje jevnt betyr det at Molde må kutte sine klimagassutslipp med 7 400 tonn CO₂-ekvivalenter hvert år frem mot 2030.

Alle tallene i tidsserien i søylediagrammet nedenfor gjelder for nye Molde kommune.

Sektorfordelte direkte utslipp per år for moldesamfunnet

Tonn CO₂-ekvivalenter

Sektorene med de største utslippene er sjøfart, veitrafikk og jordbruk. Sjøfart står for en tredjedel av Molde kommunes totale utslipp i 2020. Veitrafikk står for en fjerdedel, mens jordbruk står for omtrent en sjettedel. Sjøfart har hatt ganske stabile utslipp i perioden, med en nedgang på kun 1,6 prosent fra 2009 til 2020. I 2021 startet innfasingen av elektriske ferger, og utslippene gikk en del ned i 2021. Det forventes ytterligere noe reduksjon i utslippene fra sjøfart framover. Veitrafikk har hatt en utslippsnedgang på 16 prosent, og jordbruk har hatt en nedgang på 12 prosent. Avfall og avløp har 44 prosent lavere utslipp i 2021 enn i 2009. Noen av de største nedgangene i utslipp ser vi hos sektorer med lave utslipp i utgangspunktet (luftfart, avfall og avløp, oppvarming). Industri, olje og gass er den eneste sektoren hvor utslippene har økt. Dette er likevel en av sektorene som utgjør minst andel av kommunens totale utslipp.

Rapportering på klimatiltak

Klimabudsjettet er et styringsverktøy for kommunens klimaarbeid, og er ikke et økonomisk budsjett. Det inneholder en oversikt over klimatiltak som planlegges gjennomført i moldesamfunnet og viser ansvaret for gjennomføring. Det innebærer rapporteringskrav på status i klimaarbeidet på linje med virksomhetenes økonomiske rapportering.

Klimabudsjettet for 2022 var kommunens første. Det inneholdt i alt 43 klimatiltak hvor rapporterings- og gjennomføringsansvaret lå hos 10 ulike enheter, avdelinger eller kommunale foretak. Per utgangen av 2022 er 9 tiltak rapportert å være gjennomført, 24 tiltak er påbegynt, mens 10 tiltak er ikke startet. De fleste av tiltakene som ikke har startet opp er begrunnet med manglende kapasitet eller politisk vedtak.

Direkte klimagassutslipp, kvantifisert

	Avdeling	Status
1. Overgang til utslippsfri bilpark i kommuneorganisasjonen innen 2030		
Prosjekt: ladeinfrastruktur i tilknytning til formålsbygg	Molde eiendom KF	Ikke startet
Prosjekt: lokalisering av ladeinfrastruktur	Analyse- og utviklingsavdelingen	Påbegynt
Sikre at alle nye kommunale biler er elektriske	ROR-innkjøp	Påbegynt
2. Redusere bruk av fossilkjøretøy i Moldesamfunnet		
I planverket, oppfølging og tydeliggjøring av § 10.5 i kommuneplanens arealdel (minst 6 % av parkeringsplassene til offentlige virksomheter og publikumsbygg har ladepunkt for elbiler)	Samfunn og plan	Påbegynt
Innføring av bildelingsordning med elbiler for innbyggere	Analyse- og utviklingsavdelingen	Påbegynt
Nye gang- og sykkelveier (Lensmannsbrekka, Bjørnstjerne Bjørnsons vei)	Molde bydrift	Ikke startet
Opprette jevnlige møter med fylkeskommunen om gang- og sykkelveier	Samfunn og plan	Påbegynt
Pilot: støtteordning til ladeinfrastruktur i bedrifter	Sektor for teknisk, plan og miljø	Ikke startet
Prioritere myke trafikanter i vei- og mobilitetsplan	Molde bydrift	Påbegynt
Styrking av BUAs utlån av elsykler / elkassesykler	Kulturtenesten	Gjennomført
3. Overgang til elektriske bybussar		
Nye elektriske bybussar fra 1.1.2025	Møre og Romsdal fylkeskommune	Ikke rapportert
4. Utslippsfri maskin- og utstyrsark		
Elektrisk parkdrift: Innkjøp av elektriske verktøy for bruk i sentrum og kirkegårdene	Molde bydrift	Påbegynt
5. Redusere klimagassutslippene fra passasjerferger		
Elektrisk overfart Molde – Vestnes, Søsnes - Åfarnes	Møre og Romsdal fylkeskommune, Statens Vegvesen	Ikke kommunalt

Det jobbes kontinuerlig mot utslippsfri bilpark i kommuneorganisasjonen. Det anskaffes og leases i hovedsak elektriske biler, men grunnet manglende ladeinfrastruktur var det nødvendig å anskaffe to fossildrevne biler i 2022. Prosjekt lokalisering av ladeinfrastruktur ble påbegynt, konkurranse ble gjennomført og leverandør ble valgt. Molde eiendom KF har videre ansvar for oppføring av ladeinfrastruktur i tilknytning formålsbygg. Oppføring av ladeinfrastruktur for helse og omsorg vil bli prioritert først. Tjenestebilene på de ulike lokasjonene er kartlagt og behov skissert.

Tiltaket om nye gang- og sykkelveier på Lensmannsbrekka og Bjørnstjerne Bjørnsons vei har ikke hatt bevilgning i investeringsbudsjettet for 2022, og er ikke startet opp. Arbeidet med vei- og mobilitetsplan er heller ikke startet, men Molde bydrift har innhentet kunnskapsgrunnlag om kvaliteten på kommunens vegnett, som vil være nyttig i utarbeidelsen av en rekke planer som kommunen skal utarbeide.

At minst 6 prosent av parkeringsplassene til offentlige virksomheter og publikumsbygg skal ha ladepunkt for elbiler må vurderes i utarbeiding av kommuneplanens arealdel. Arbeidet med ny kommuneplan er forsinket.

Arbeidet med overgang til elektrisk parkdrift er påbegynt. Det har blitt kjøpt inn en rekke elektriske verktøy for bruk i sentrumsområder og på kirkegårder.

Direkte klimagassutslipp, ikke kvantifisert

	Avdeling	Status
6. Økt kollektivsatsing		
Kommunen bidrar til videreutvikling av kollektivtilbudet gjennom jevnlig dialog med fylkeskommunen og FRAM	Samfunn og plan	Påbegynt
7. Redusere kommunalt ansattes klimabelastende reiser til, fra og i jobben		
Møtepolicy digitale-/fysiske møter	Personal- og organisasjonsavdelingen	Gjennomført
Reisepolicy tjenestereiser	Personal- og organisasjonsavdelingen	Påbegynt
Teams-lenke i alle møteinnkallinger	Analyse- og utviklingsavdelingen	Gjennomført
Utrede behovsbasert parkering	Personal- og organisasjonsavdelingen	Påbegynt
Utrede hjemmekontor-policy	Personal- og organisasjonsavdelingen	Gjennomført
8. Utslippsfrie byggeplasser i større kommunale bygge- og anleggsprosjekter		
Utredning av innføring av utslippsfrie bygge- og anleggs plasser i større kommunale prosjekter fra 2025	Molde eiendom KF	Gjennomført
9. Redusere klimagassutslippene gjennom samfunns- og arealplanlegging		
Ansette rådgiver i prosjektstilling med ansvar for klimahensyn i arealplanleggingen	Samfunn og plan	Gjennomført
Kommuneplanens arealdeler som klimaverktøy	Samfunn og plan	Ikke startet
Kompetanseheving (kurs og foredrag)	Samfunn og plan	Ikke startet
Konsulentbistand oppstart arealplanarbeid	Samfunn og plan	Ikke startet

En rekke tiltak for reduksjon av ansattes klimabelastende reiser er påbegynt eller gjennomført. Det er blant annet innført mulighet for hybridkontor og møtedeltakelse via Teams.

Utslippsfrie bygge- og anleggs plasser har vært diskutert og utfordret i kommunens større prosjekter. Planen er å utvikle dette fokuset og at premisser for fremtidige konkurranser blir oppdatert. Molde eiendom KF har hentet inn ekstern konsulentbistand for å komplettere dette.

Som følge av at arbeidet med kommuneplanens arealdel ikke ble startet i 2022, ble heller ikke tiltakene om reduksjon av klimagassutslipp gjennom samfunns- og arealplanlegging påbegynt.

Indirekte klimagassutslipp

	Avdeling	Status
10. Redusere kommuneorganisasjonens klimagassutslipp fra anskaffelser		
Ansette rådgiver i prosjektstilling med ansvar for klimavennlige kommunale anskaffelser	ROR-innkjøp	Påbegynt
Gjennomføre minst to klimaambisiøse anskaffelser årlig	ROR-innkjøp	Påbegynt
Ny sirkulær innkjøpsmetodikk knyttet til møbler og inventar for kommuneorganisasjonen (SmartMolde)	Analyse- og utviklingsavdelingen	Påbegynt
Oppdatere anskaffelsesreglement	ROR-innkjøp	Påbegynt
Oppdatere anskaffelsesstrategi for ROR-Innkjøp	ROR-innkjøp	Påbegynt

	Avdeling	Status
Revidere standardformuleringer	ROR-innkjøp	Påbegynt
11. Redusere matsvinnet i Moldesamfunnet		
Matsvinnskampanje (Smart Molde)*	Analyse- og utviklingsavdelingen	Gjennomført
12. Redusere klimagassutslippene fra kommunens bygninger		
I idefasen av byggeprosjekter skal livsløpsutslipp i tonn CO2-ekvivalenter utredes for alle alternativ, inkludert gjenbruk / ombruk av eksisterende bygg	Molde eiendom KF	Påbegynt
Kompetanseheving (kurs og foredrag)	Molde eiendom KF	Påbegynt
Mer effektiv bruk av kommuneorganisasjonens areal	Molde eiendom KF	Påbegynt
13. Redusere klimagassutslippene fra vann og avløp		
Renovering av vannrør	Molde vann og avløp KF	Ikke startet
Separere og renovere avløps- overvannsrør	Molde vann og avløp KF	Ikke startet
Utarbeide konkrete tiltak basert på miljøplan som ferdigstilles vår 2022	Molde vann og avløp KF	Ikke startet
14. Redusere klimagassutslippene fra kommunens lyspunkter		
Gatelysstyring og utskifting av lyspunkter	Molde bydrift	Påbegynt
Utskifting av armaturer	Molde bydrift	Påbegynt

Alle tiltak i forbindelse med reduksjon av kommuneorganisasjonens klimagassutslipp fra anskaffelser ble påbegynt i 2022. Revidert anskaffelsesreglement ventes å være på plass i 2023.

Det jobbes på flere hold for gjenbruk av møbler og inventar i pågående investeringsprosjekter ved Lillekollen barnehage og Årølia skole.

Tiltak for reduksjon av klimagassutslipp fra både kommunens bygninger og lyspunkter er også påbegynt. På gatelys pågår det utskifting av tennskap og armaturer. Alle armaturer er skiftet på Midsund. Det er imidlertid større utfordringer med utskiftninger i tidligere Nesset da store deler av det elektriske anlegget ikke tilfredsstillende til kravene til elanlegg.

Tilretteleggende aktiviteter

	Avdeling	Status
Kommunikasjon og mobilisering		
Gjennomføre informasjons- og holdningskampanjer for å motivere innbyggere til å endre adferd	Kommunikasjon og serviceavdelingen	Påbegynt
Markedsføre tilskuddsordninger som kan være aktuelle for innbyggere og næringsliv i Molde	Sektor for teknisk, plan og miljø	Ikke startet
Sørge for at informasjon om klimasatsingen er godt presentert og lett tilgjengelig i kommunens kommunikasjonsskanaler	Kommunikasjon og serviceavdelingen	Gjennomført
Kunnskapsgrunnlag		
Styrke kunnskapsgrunnlag for å kunne utvikle klimavennlig parkeringsstrategi	Molde bydrift	Påbegynt
Videreutvikle kunnskapsgrunnlag for framtidige klimabudsjett (for eksempel, lokal reisevaneundersøkelse, klimaverdiundersøkelse, osv.)	Sektor for teknisk, plan og miljø	Gjennomført
Smart Mobilitet: - Samle ideer om hvordan kommunen kan bruke teknologi og enkle fysiske tiltak for å fremme smart, trygg og miljøvennlig transport - Smart Molde: videreutvikling av kunnskapsgrunnlag om myke trafikanter i veinettet	Analyse- og utviklingsavdelingen	Påbegynt

Det er blant annet gjennomført en holdningskampanje for å inspirere innbyggere til å gå og sykle framfor å bruke bil. I etterkant av «MatVinn-prosjektet» ble det produsert noe informasjonsmateriell for å motivere innbyggere til å kaste mindre mat. Kampanjeplanlegging og gjennomføring tar tid og er svært ressurskrevende.

Det ble ikke igangsatt markedsføring av innbygger- og næringsrelevante tilskuddsordninger grunnet kapasitetsmangel ved ansvarlig enhet.

Det er implementert telling i Molde parkeringshus samt nye parkeringsautomater i sentrum som gir bedre datainnhenting om de parkerende. Molde bydrift er nå i dialog med ROR-IKT og Smart Molde om hvordan disse dataene fortløpende kan overføres til datasjøen til Molde kommune. Det er utfordrende å få nok data av god kvalitet som viser utfordringer og muligheter med parkering i sentrum.